

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Berkenboom-Instituut te Sint-Niklaas

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	38208
	Instelling	Technisch Berkenboom-Instituut
directeur		Elisabeth D'hollander
adres		Kalkstraat 26 - 9100 SINT-NIKLAAS
telefoon		03-760.41.00
fax		03-760.41.17
e-mail		info.tbi@berkenboom.be
website/URL		http://www.berkenboom.be
	Bestuur van de instelling	970781 - VZW Berkenboomscholen te SINT-NIKLAAS
adres		Kalkstraat 28 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Scholengemeenschap	112664 - SGKSO Sint-Nicolaas te SINT-NIKLAAS
adres		Plezantstraat 135 - 9100 SINT-NIKLAAS
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	14-15-16-17- en 18 maart 2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	18/03/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	29-04-2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hubert Van Tendeloo
	Teamleden	Dirk Diepers Leander Froidcoeur Vera Timmers Marie-Rose Van Nooten
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	5
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
4.1 Project algemene vakken (PAV) in de tweede graad BSO.....	6
4.2 Project algemene vakken (PAV) van de derde graad BSO	7
4.3 Project algemene vakken (PAV) het derde leerjaar van de derde graad BSO.....	8
4.4 Wiskunde in de eerste graad en in de tweede en derde graad KSO en TSO	8
4.5 Publiciteit en etalage van de tweede graad BSO	10
4.6 Toegepaste beeldende kunst van de derde graad KSO.....	11
4.7 Moderealisatie en -presentatie in de tweede graad BSO	12
4.8 Mode-verkoop in het derde leerjaar van de derde graad BSO	13
4.9 Creatie en mode in de derde graad TSO.....	14
4.10 Haarzorg en Haarstilist in de derde graad BSO	15
4.11 Schoonheidsverzorging in de derde graad TSO.....	17
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
5.1 Personeelsbeheer.....	19
5.2 Professionalisering	19
5.3 Materieel beleid	19
5.4 Welzijn	19
5.5 Curriculum	19
5.6 Begeleiding	19
5.7 Evaluatie	20
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	23
7.1 Wat doet de school goed?	23
7.2 Wat kan de school verbeteren?	23
7.3 Wat moet de school verbeteren?	23
8. ADVIES.....	25
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	25

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het studieaanbod van deze school met een zesjarige structuur bestaat uit artistiek en commercieel georiënteerde opleidingen in de onderwijsvormen BSO, KSO en TSO. Het is uniek binnen de scholengemeenschap.

De school presenteert zich als een instelling met vernieuwend, geloofwaardig en gastvrij onderwijs. Enerzijds resulteert deze visie in combinatie met het studieaanbod in een stijging van het leerlingenaantal. Anderzijds weegt het succes van bepaalde studierichtingen op de onderwijsorganisatie, de infrastructuur en de lokaalbezetting.

De school wordt geleid door een directieteam, dat bestaat uit de directeur, de adjunct-directeur en de technisch adviseur-coördinator (TAC). Binnen de schoolleiding is er een duidelijke taakverdeling. Door een stimulerend beleid te voeren en te borgen wat goed is, tracht de schoolleiding de globale schoolwerking stapsgewijs te verbeteren.

Ten gevolge van vroegere externe controles is er voor een aantal vakken zoals wiskunde en KSO- studierichtingen een gunstige evolutie. Voor sommige vakken en studiegebieden (project algemene vakken, mode en lichaamsverzorging) is de leerplangerichtheid nog onvoldoende. Momenteel staat de school aan de beginfase van een ontwikkelingstraject wat de onderzochte procesindicatoren leerbegeleiding, evaluatie- en rapporteringspraktijk betreft. De school heeft nog geen gestructureerd talenbeleid uitgewerkt en implementeert het vernieuwde concept van de vakoverstijgende eindtermen/ontwikkelingsdoelen is nog niet volledig geïmplementeerd.

De vakgroepen worden nog onvoldoende aangestuurd, zodat leerplannen in uiteenlopende mate gerealiseerd worden en onderwijsvernieuwingen niet overal even snel doordringen. Bij gebrek aan een gestructureerd nascholingsbeleid, verschilt de nascholingsgraad sterk.

De schoolleiding is recent gestart met de verzameling van data, onder meer met betrekking tot het welbevinden van leerlingen en de resultaten van afgestudeerden. De gegevensanalyse bevindt zich in de planningsfase. Algemeen ontbreken nog structuren voor zelfevaluatie en interne kwaliteitzorg.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Project algemene vakken

Wiskunde

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 2 BSO Publiciteit en etalage

Graad 2 BSO Moderealisatie en -presentatie

Graad 3 BSO Haarstilist

Graad 3 BSO Haarzorg

Graad 3 BSO Mode-verkoop

Graad 3 KSO Toegepaste beeldende kunst

Graad 3 TSO Schoonheidsverzorging

Graad 3 TSO Creatie en mode

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- Recente directiewissel.
- Stijgend percentage GOK-leerlingen.
- Stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar.
- Lokalenood.
- Betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Project algemene vakken (PAV) in de tweede graad BSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- Ondanks de inspanningen van het lerarenteam om het leerplan D/2010/7841/100 - in voege vanaf september 2010 in het eerste leerjaar - te realiseren, worden de eindtermen PAV niet behaald. Het gebrek aan inzicht in de eindtermen, in de doelstellingen van de beide leerplannen² en in de visie van het geïntegreerde werken leidt tot een weinig samenhangend curriculum.
- Omdat de lesdoelstellingen niet geformuleerd worden in termen van vaardigheden en attitudes, hebben de leraren onvoldoende zicht op de vorderingen van de leerlingen in de ondersteunende basisvaardigheden, de wiskundige vaardigheden en het tijd- en ruimtewustzijn. De nadruk ligt vooral op de taalvaardigheden die vooral mondeling worden geoefend. De doelstellingen met betrekking tot de functionele taalvaardigheid worden gerealiseerd.
- De lessen worden thematisch opgebouwd. De leerinhouden worden kunstmatig ingedeeld in vakken: Nederlands, maatschappelijke vorming en wiskunde. Ze zijn onvoldoende afgestemd op de vaardigheden en attitudes in functie van de concrete toepassing in het dagelijkse leven van de jongeren. Het geïntegreerde karakter van het leerplan komt wel voor in enkele thema's en daar ontwikkelen de leerlingen wel vaardigheden en attitudes om adequaat en zinvol te functioneren in de leefomgeving en de wereld. De leraren hebben geen overzicht over welke leerplandoelen in het eerste leerjaar al werden verworven en welke in het tweede leerjaar. Er zijn weinig sporen terug te vinden in de planningsdocumenten en in de leerlingennotities met betrekking tot de realisatie van de eindtermen 'functionele informatieverwerking- en verwerking 17, 18 en 19³.

² D/2003/0279/005 enkel nog dit schooljaar geldig in het tweede leerjaar.

³ Eindterm 17, leerlingen kunnen onder begeleiding relevante en voor hen toegankelijke informatie in herkenbare concrete situaties vinden, selecteren en gebruiken; eindterm 18, leerlingen kunnen informatie uit uiteenlopend voor

- Het domein functionele rekenvaardigheid krijgt aandacht behalve de eindtermen 11 (grootheden schatten, meten en berekenen) en 16 (het schatten van grootteorden van resultaten, het controleren van bewerkingen en resultaten, het vergelijken van oplossingen).
- In een aantal lesgroepen maken de leraren onvoldoende gebruik van multimediacomputers met internetaansluiting en printer.
- Over evaluatie zijn weinig afspraken gemaakt. De toetsing is niet gerelateerd aan de eindtermen. Sommige examenvragen zijn weinig uitdagend en peilen naar kennis op zich, wat haaks staat op het geïntegreerd karakter van het leerplan. Andere vragen zijn te hoog gegrepen of missen hun doel. De evaluatiecriteria en puntenverdeling zijn zelden transparant. Een overzicht over de evaluatie van de examens ontbreekt.
- De leerlingenresultaten voldoen.

4.2 Project algemene vakken (PAV) van de derde graad BSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen en eindtermen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. Het beheersingsniveau van de leerlingen voldoet niet voor alle doelstellingen.
- Eindtermen uit het domein 'functionele taalvaardigheid' komen aan bod, maar het gros van de eindtermen met betrekking tot de 'functionele rekenvaardigheid', de 'functionele informatieverwerking en -verwerking', het 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn, de weerbaarheid en verantwoordelijkheid' worden niet gerealiseerd. Dit is te wijten aan onstabiele lesopdrachten, aan een gebrekkige leerplanstudie, aan een gebrek aan gerichtheid op vaardigheden en attitudes en aan onvoldoende nadruk op zelfstandig werken aan complexere opdrachten.
- Het gebrek aan leerplangericht overleg in de vakgroep verhindert de ontwikkeling van een gelijkgerichte visie en een gemeenschappelijk concept. Op het vlak van de professionalisering worden nog onvoldoende initiatieven genomen. De leraren volgen zelden vakgerichte nascholing.
- Het domein 'organisatiebekwaamheid' wordt zelden expliciet ingebouwd in het curriculum en doorgaans ontbreekt de kritische zelfreflectie (eindterm 16) over het proces en het product van de opdrachten. Instrumenten om die reflectiefase in kaart te brengen worden aangeboden maar onvoldoende ingezet. Attitudes die samenhangen met dit domein worden niet betrokken in de evaluatie.
- Er wordt ingegaan op een aantal maatschappelijke thema's en historische ontwikkelingen waarbij een aantal eindtermen met betrekking tot het 'tijd- en ruimtebewustzijn' en het 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn' gerealiseerd worden. Er is weinig aandacht voor relevante facetten uit de eigen streek (eindterm 18). Het gebruikte lesmateriaal is in te beperkte mate gericht op toepassingen in functionele contexten (bijv. gebruik van authentieke documenten).
- De eindterm solliciteren (eindterm 20; leerplan D/2003/0279/001) wordt niet behandeld in het eerste of tweede leerjaar, maar doorgeschoven naar het curriculum van het derde leerjaar (D2006/0279/019) van de derde graad.
- Er is aandacht voor de actualiteit, maar in de verwerking ervan zijn grote verschillen. De leerlingen worden onvoldoende uitgedaagd om zelfstandig aan de slag te gaan met de aangeleerde deelvaardigheden uit de vorige graden zoals het omgaan met tekstsoorten, het herkennen van aanwijzingen en het inzetten van lees-, schrijf-, onderzoek- en selectiestrategieën.

hen bestemd tekstmateriaal en voor hen bestemde formulieren selecteren en gebruiken; eindterm 19, leerlingen kunnen onder begeleiding gebruikmaken van informatie- en communicatietechnologie (ICT).

- Over evaluatie zijn er weinig afspraken gemaakt. De toetsing is niet gerelateerd aan de eindtermen. De leerlingenresultaten voldoen. De rapportering is hoofdzakelijk cijfermatig.

4.3 Project algemene vakken (PAV) het derde leerjaar van de derde graad BSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- Ondanks de geleverde inspanningen worden de leerplandoelstellingen en de eindtermen in onvoldoende mate gerealiseerd. Het beheersingsniveau van de leerlingen met betrekking tot de geïntegreerde proef voldoet niet. De gelinkte opdrachten zijn in een aantal studierichtingen teleurstellend.
- Het domein 'functionele tekstgeletterdheid' komt uitvoerig aan bod, maar de doelstellingen met betrekking tot 'functionele kwantitatieve geletterdheid' en 'functionele ICT-geletterdheid' worden niet gerealiseerd. Solliciteren (eindterm 20 in het leerplan D/2003/0279/001 van het eerste en tweede leerjaar van de derde graad) neemt een vijfde van de ruimte en tijd in beslag. Deze eindterm behoort niet tot het curriculum van het derde leerjaar (D2006/0279/019) van de derde graad.
- In de opdrachten wordt geregeld verwezen naar het internet maar een controle op de opdrachten is er niet steeds. Vaak worden verplichte opdrachten niet ingevuld. Soms is het niet duidelijk of de oefeningen verplicht zijn of niet. In de opdrachten in verband met het stageverslag ontbreken de evaluatiecriteria en de puntenverdeling.
- Het domein 'werken in teamverband' wordt zelden expliciet ingebouwd in het curriculum en doorgaans ontbreekt de kritische zelfreflectie over het proces en het product van de opdrachten. Instrumenten om de reflectiefase in kaart te brengen, werden nog niet ontwikkeld. Attitudes die samenhangen met dit domein worden niet betrokken in de evaluatie.
- Er is aandacht voor de actualiteit, maar de inbreng van de leerlingen is gering.
- Over evaluatie zijn weinig afspraken gemaakt. De toetsing is niet gerelateerd aan eindtermen. De leerlingenresultaten voldoen.

4.4 Wiskunde in de eerste graad en in de tweede en derde graad KSO en TSO

Voldoet

Vaststellingen

- Vorig schooljaar werden in de A-stroom van de eerste graad de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan (D/1997/0279/032) in voldoende mate gerealiseerd en dit schooljaar worden de doelstellingen van het nieuwe graadleerplan (D/2009/7841/003) conform de verwachtingen in het leerplan gerealiseerd met basis en voldoende verdieping in het eerste leerjaar, maar zonder enige verdieping in het tweede leerjaar. Vorig schooljaar werd echter de leerstof, gepland voor mei-juni, veeleer oppervlakkig of niet behandeld (o.a. grootste gemene deler en kleinst gemeen veelvoud).
- In de B-stroom van de eerste graad worden de ontwikkelingsdoelen van het leerplan D/1997/0279/040 in voldoende mate nagestreefd. Men tracht de leerlingen stap voor stap te laten groeien in zelfvertrouwen, o.a. door ze diverse rekenkundige technieken aan te leren en te laten toepassen in dagdagelijkse situaties. Leraarafhankelijk wordt in de meeste lesgroepen, aansluitend met het basisonderwijs, gebruik gemaakt van contract- en hoekenwerk. Hiermee wil men inspelen op de grote heterogeniteit en komen tot meer differentiatie, individualisatie en remediëring. Passend worden hierbij de pc's in het leslokaal ingeschakeld. Contrasterend hiermee blijft men in de basisoptie Haarzorg erg traditioneel en leerboekgericht werken, wat zeker niet getuigt

van uniformiteit binnen de vakgroep. Positief is ook dat met het afnemen van een test bij de start en op het einde van de graad de vakgroep zicht tracht te krijgen op de mate waarin de verschillende ontwikkelingsdoelen de leerlingen bijblijven.

- In de tweede graad KSO en TSO worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan (D/2002/0279/048) in de basisvorming in voldoende mate gerealiseerd met volgende kanttekening: in het eerste leerjaar komt het algebraïsch rekenen te beperkt aan bod en in het tweede leerjaar het onderdeel statistiek wat de spreiding van data betreft. In de KSO-studierichting 'Beeldende en architecturale vorming' stelt zich wel een probleem. Doordat het lestempo te laag ligt, wordt er op het ogenblik van de doorlichting een aanzienlijke achterstand vastgesteld t.o.v. de opgestelde planning zodat het quasi onmogelijk wordt om het leerplan volledig te realiseren. Een bijsturing is hier noodzakelijk, zeker in het licht van de uitbouw van deze studierichting naar de derde graad.
- In de derde graad KSO en TSO worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan (D/2004/0279/024) in de basisvorming in voldoende mate gerealiseerd. In alle onderzochte structuuronderdelen is de aandacht voor het onderwerp 'Mathematiseren van problemen' en voor de leervaardigheden⁴ echter onvoldoende aantoonbaar uitgewerkt, ook al blijkt dat hier en daar toch zeer waardevolle initiatieven worden genomen. Een explicieter nastreven van deze leerplandoelstellingen, geprofileerd naar de studierichting, is noodzakelijk. Vorig schooljaar kwam het mathematiseren in een bepaalde lesgroep niet aan bod en in de andere werd het nog te sterk gezien als een toepassing op andere leerplanonderdelen. In 'Architecturale en binnenhuiskunst' wordt het verplicht leerplanonderdeel ruimtemeetkunde te leerboekgericht behandeld, waardoor de basisdoelstellingen RM3 en RM4 slechts beperkt aan bod komen. Bovendien opteert men er voor om twee keuzeonderwerpen deels te behandelen i.p.v. één ervan volledig aan bod te laten komen. Een bijsturing in deze studierichting is noodzakelijk.
- De wijze waarop de leerbegeleiding wordt ingevuld en de eindtermen rond 'leren leren' worden nagestreefd is leraargebonden en varieert van uitdrukkelijke tot minimale aandacht. Omwille van een onvoldoende gelijkgerichte didactische en pedagogische aanpak conform de verwachtingen in de leerplannen en de eindtermen/ontwikkelingsdoelen ontstaan er stijlverschillen binnen de vakgroep. Dit resulteert bij de leerlingen soms in een zekere aversie voor het vak wiskunde. 'Leren leren' wordt vooralsnog niet opgebouwd binnen een spiraalcurriculum waarbij op ieder onderwijsniveau, graad en leerjaar aan de reeds aangebrachte vaardigheden iets wordt toegevoegd (leerlijnen). Met inhaallessen in de eerste drie leerjaren tracht men leerlingen met tegenvallende resultaten bij te werken.
- Uit de lesbezoeken blijkt dat de leerlingen actief bij het onderwijsleergesprek betrokken worden. Hoewel de meeste lesgroepen klein zijn, blijft de leraar sturend optreden in een frontale werkopstelling. Hierdoor is er ook weinig binnenklasdifferentiatie. Het contact leraar-leerling is vlot zodat leerlingen ook zo nodig extra uitleg kunnen krijgen hetzij in de les, hetzij ervoor of erna. De zelfstandigheid en zelfregulatie van leerlingen is veeleer beperkt.
- Met uitzondering van de B-stroom van de eerste graad berust de evaluatie op frequente toetsen en taken enerzijds en examens (in de tweede graad in drie trimesters, in de derde graad in twee semesters) anderzijds. De examens zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenindeling. Uit een analyse van de examenvragen blijkt dat in de meeste lesgroepen de vragen voldoende representatief zijn voor de behandelde leerstof. De variatie van vragen voldoet meestal, ook al zijn er enkele groepen waar bijna geen theorie wordt gevraagd of waar een beperkt aantal doelstellingen een groot gewicht krijgt in de beoordeling. Vaardigheden worden nog niet in de evaluatie betrokken. De leerlingen worden grondig voorbereid op de examens door duidelijk aan te geven wat ze qua theorie moeten kennen en qua

⁴ Zie leerplan D/2004/0279/024 leerplandoelstelling 6.

oefeningen moeten kunnen. Het behoort echter niet tot de schoolcultuur om de examenvragen aan collega's van andere graden door te geven en gezamenlijk te screenen in de vakgroep. In de meeste groepen is het aantal tekorten voor wiskunde beperkt en het gemiddelde spoort met dat van de andere vakken. Enkel in de tweede graad Bio-esthetiek zijn er 40 % onvoldoendes op het examen en is er een gemiddelde van nauwelijks 50 %. In de B-stroom van de eerste graad wordt gespreide evaluatie gehanteerd en in de meeste lesgroepen wordt het jaartotaal opgebouwd door de klasactiviteiten grondig te evalueren met aandacht voor de wiskundige vaardigheden.

- De formele vakgroepvergaderingen bespreken vooral organisatorische onderwerpen en maar in beperkte mate inhoudelijke items. Omgaan met dyscalculie en de beoordeling van attitudes zijn hiervan de belangrijkste items, naast de reflecties over het gebrek aan materiële uitrusting in de leslokalen. Aan het uitzetten van leerlijnen in het kader van de spiraalstructuur van de verschillende leerplannen is de vakgroep echter nog niet toe. De nascholingsgraad van de leraren wiskunde is sterk verschillend van leraar tot leraar en varieert van onbestaande tot een voorbeeld van goede praktijk.
- De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet enkel voor de B-stroom van de eerste graad. Voor de A-stroom en de tweede en derde graad KSO/TSO gebeurt het wiskundeonderricht in gewone leslokalen en zelfs ateliers met beperkte projectiemogelijkheden waar geen pc voor demonstratief gebruik aanwezig is. De inrichting van de leslokalen is elementair en biedt geen enkele inhoudelijke meerwaarde aan een voldoende krachtige wiskundige onderwijs- en leeromgeving. De leraren moeten zelfs het nodige materiaal meenemen vanuit de leraarskamer.
- De algemene eindterm in verband met ICT en de ICT-verwachtingen in de vakoverschrijdende eindtermen en in de leerplannen worden in voldoende mate gerealiseerd, maar er zijn zeker nog groeimogelijkheden en duidelijke leraargebonden verschillen. De klemtoon ligt in de derde graad vooral op het gebruik van het grafisch rekentoestel en in enkele lesgroepen van de eerste graad op meetkundesoftware met echte voorbeelden van goede praktijk. Algebra- of meetkundesoftware wordt echter algemeen nog te beperkt als ondersteunend medium gebruikt, vooral door het ontbreken van een pc voor demonstratief gebruik in de leslokalen. Het zet ook een rem om ICT als differentiatiemiddel in te schakelen in het onderwijsleerproces.

4.5 Publiciteit en etalage van de tweede graad BSO

Voldoet

Vaststellingen

- Alle leerplandoelstellingen van de tweede graad Publiciteit en etalage worden in voldoende mate behandeld (Licap - Brussel D/2000/0279/014). De voorgelegde lerarendocumenten, leerlingenmappen en gerealiseerde leerlingenwerken tonen dat aan. Het leerklimaat is stimulerend, in de meeste (sub)vakken wordt het creatief vermogen van de leerlingen via boeiende opdrachten uitgedaagd.
- De leraren besteden veel aandacht aan de uitwerking en optimalisering van het eigen didactisch instrumentarium. De plannings-, begeleidings- en evaluatiedocumenten zijn met zorg samengesteld. De verticale leerlijnen en de horizontale vakkensamenhang worden overzichtelijk voorgesteld aan de hand van 'raamplannen'.
- Jaarlijks zijn er enkele formele vakvergaderingen waar pedagogisch-didactische onderwerpen worden geagendeerd. De vakgroepwerking kan echter nog meer worden benut als hefboom om de didactische deskundigheid van alle leraren naar een hoger niveau te tillen. Waardevolle methodieken en instrumenten stromen niet altijd even vlot naar alle betrokkenen door of de toepassing ervan verloopt te vrijblijvend.
- De technische en praktijkvakken gaan door in ateliers die van de minimaal vereiste materiële middelen zijn voorzien. In sommige ateliers is de opstelling van het meubilair zodanig traditioneel en schools dat zij de identiteit van de studierichting nauwelijks uitstralen.

- De leerlingen leggen gestructureerde en inhoudelijk rijk gestoffeerde werkmappen aan, die vakafhankelijk met een schetsschrift worden aangevuld. De individueel gevolgde denk- en werkprocessen kunnen erin worden herbekeken en -beleefd. De meeste leraren onderbouwen de leerstof met uitvoerige opdrachtbeschrijvingen, planningsbladen, documentatie- en cursusmateriaal. In de subvakken decoratie en etaleren worden de vakterminologie en de etalage- en decoratiematerialen een stuk minder systematisch toegelicht. Ook van de gevolgde denk- en uitvoeringsprocessen zijn in die subvakken minder sporen detecteerbaar.
- Binnen de meeste vakken wordt een gedetailleerd proces- en vaardigheidsgericht evaluatie-instrument gehanteerd. Uitzonderingen niet te na gesproken brengt de beoordelingspraktijk het beheersingsniveau van de leerlingen - o.a. voor de te bereiken kennis, vaardigheden en attitudes - nauwkeurig in kaart. Evaluatietechnieken zoals zelf- en peerevaluatie worden daarbij niet geschuwd. De beoordeling van de leerlingen sluit nauw aan bij de opdrachtbeschrijvingen en -modaliteiten en kan zodoende vlot aan jaarplanningen, met in het verlengde ervan de leerplanrealisatie, worden gelinkt.

4.6 Toegepaste beeldende kunst van de derde graad KSO

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen en leerinhouden worden in voldoende mate gerealiseerd (Licap - Brussel D/2005/0279/010), maar hun behandeling kan binnen een aantal subvakken nog worden geoptimaliseerd. De didactische expertise, de vakgebonden deskundigheid en het plichtsbewustzijn van het merendeel van de leraren garanderen dat werkpunten vlot worden gedetecteerd en weggewerkt.
- De school kiest ervoor om twee disciplines, grafische vormgeving en textielcreatie (leerplan 4.3.3 en 4.3.5), in het curriculum van het vak toegepaste beeldende vorming op te nemen. Door de te eenzijdige focus op reclamegerelateerde realisaties, vooral binnen de component grafische vormgeving, komt de oriëntatie van de leerlingen naar heel wat toegepaste kunstopleidingen van het hoger onderwijs in het gedrang. De studierichting vertoont daardoor ook teveel parallellen met de opleiding Publiciteitsgrafiek van de derde graad BSO en slaagt er amper in zich als artistiek georiënteerde opleiding te profileren. Het vigerende leerplan bevat nochtans voldoende mogelijkheden om digitale, illustratieve, fotografische, druktechnische, tekenkundige, ... toepassingen naar een breed palet toegepaste disciplines te vertalen.
- De studie van de componenten van de beeldtaal komt in de derde graad onvoldoende expliciet aan bod. Het onderzoek naar de beeldende middelen, materies en technieken wordt in zowat alle kunstvakken geïntegreerd aangereikt en verloopt daardoor te intuïtief. Hoewel het vigerende leerplan dit voorschrijft (rubriek 3.1), worden de leerplandoelstellingen en -inhouden betreffende de beeldaspecten ook niet nadrukkelijk behandeld in het vak beeldende vorming. Indien de terminologie in kunstinitiatie (niet bij de doorlichting betrokken) al uitvoerig wordt toegelicht, kan in beeldende vorming hierop worden ingespeeld via tal van twee- en driedimensionale toepassingen die bijdragen tot de vorming van het eigen plastisch vocabularium van de leerlingen.
- In waarnemingstekenen komen alle leerplandoelstellingen aan bod, maar de leerstofopbouw kan er geleidelijker verlopen. Organische onderwerpen en figuurtekenen worden er sterk benadrukt hetgeen de geleidelijke opbouw van de kijken- en tekenvaardigheid, o.a. uitgaande van relatief eenvoudige geometrische vormen, enigszins doet vervagen.
- In de jaarplannen zijn voldoende gegevens opgenomen die de leerplanrealisatie ondersteunen. De meeste leraren gebruiken naast de planningsdocumenten een schema dat de leerplandoelstellingen per opdracht aan de te bereiken kennis, vaardigheden en attitudes koppelt en ze vervolgens linkt aan de te implementeren

didactische werkvorm(en). Tenslotte zijn er nog 'raamplannen' die de uitgezette verticale leerlijnen en de horizontale samenhang tussen de vakken helder helpen illustreren. Leraargebonden vertoont het didactisch instrumentarium een duidelijke meerwaarde door een meer doel- en leerplangerichte opmaak en invulling ervan.

- De infrastructuur en de beschikbare materiële middelen voldoen.
- De leerbegeleiding wordt gekenmerkt door de grote leerlinggerichtheid, een degelijke onderbouwing van de opdrachten en aandacht voor de individueel gevolgde artistieke denk- en werkprocessen. Vakafhankelijk kan de ondersteuning van theoretische leerstof echter nog verbeteren. Complexe leerstofgehelen, zoals de werking van grafische software, worden nauwelijks met cursusmateriaal of minimale informatieschema's ondersteund. Dat de leerlingen de basiscommando's en de indeling van ingewikkelde werkpaletten en -vensters zelf moeten noteren is tijdrovend en lokt verwarring of zelfs verkeerde interpretaties uit.
- De evaluatie verloopt gestructureerd en procesgericht. In de praktijkvakken vormen de beoordelingsfiches en de opdrachtmodaliteiten en -beschrijvingen één geheel (zie deelverslag Publiciteit en etalage). Het vooronderzoek, het ontwerp, de technische uitvoeringsfasen, de presentatie en de attitudes maken deel uit van de globale werkbeoordeling. De toegekende scores worden leraargebonden van uitvoerige schriftelijke commentaren en remediërvorststellen voorzien, zodat elke leerling relevante feedback over het eigen presteren ontvangt. De terugkoppeling vanuit de evaluatie naar de leerplandoelstellingen verloopt niet altijd transparant, waardoor het beoordelingsproces soms aan validiteit inboet.
- De geïntegreerde proef (GIP) wordt uitvoerig toegelicht in een informatiebundel en extra ondersteund met documenten zoals werkplanningen en tussentijdse besprekingsoverzichten. De GIP bevat vrijwel uitsluitend reclamegerichte (deel)opdrachten, een gevolg van de te eenzijdige visie op de uitvoering van publicitair werk.
- De evaluatie van de GIP verloopt gefaseerd en gaat uit van een procesmatig ingevuld referentiekader. De proef loopt over vrijwel het hele schooljaar en wordt nu en dan afgewisseld met opdrachten voor het jaarwerk. Dergelijke overlapping houdt het gevaar in dat bepaalde GIP-realisaties de facto twee keer worden geëvalueerd: een eerste maal voor de rapporten dagelijks werk en een tweede maal voor de GIP. De validiteit van beide beoordelingen komt dan in het gedrang.

4.7 Moderealisatie en -presentatie in de tweede graad BSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen van de vakken interieur en verkoopkunde worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie van de vakken mode en presentatietechnieken voldoet.
- In het vak interieur komen de vakspecifieke doelstellingen, zoals het leren herkennen van stijlen en het aanvoelen van bepaalde kleurencombinaties (leerplandoel één tot en met acht), niet aan bod. De praktische realisaties sluiten soms niet aan bij de textielverwerking voor het interieur (bv. de handtas).
- De leerplanrealisatie voor verkoopkunde wordt gehypothekeerd door een gebrek aan de minimale materiële vereisten (bv. kassacomputer, rekken, toonbank, videocamera). Daardoor worden de leerstofonderdelen (o.a. de inkomende artikelen controleren en opslaan, het gebruiksklaar maken en bedienen van een kassa, aanvaarden van betaalmiddelen en het correct gebruik maken van eenvoudige software voor kassawerk) niet aangeboden. Daarnaast worden de meeste leerdoelen zeer theoretische benaderd. Dit vertaalt zich in zwakke studieresultaten.
- Voor mode worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate bereikt. De werkstukken worden zorgvuldig gekozen en bieden voldoende mogelijkheden om de

vaardigheden aan te leren en toe te passen. De moeilijkheidsgraad en het afwerkingsniveau van de gerealiseerde werkstukken voldoet. Het praktijkproject (zomerjurk) biedt aanzetten tot zelfstandig leren.

- De leerplanrealisatie voor het vak presentatietechnieken voldoet. De toepassingsgerichte aanpak dit schooljaar biedt perspectieven om de basiskennis van het presenteren aan te leren.
- De uitrusting van de vaklokalen voldoet (uitgezonderd voor verkoopkonde).
- Over het algemeen wordt het leerproces voldoende ondersteund. De cursussen van enkele vakken en/of onderdelen zijn toe aan opfrissing en actualisering (bv. de cheque en een aantal werkinstructiefiches). De projectbundel voor het praktijkproject is degelijk uitgewerkt en verdient multiplicatie.
- De permanente evaluatie is niet transparant opgebouwd. De productevaluatie is meestal goed uitgewerkt met bewerkingen en kwaliteitscriteria. Het begrip procesevaluatie wordt ingevuld als zelfevaluatie. De verhouding tussen kennis/vaardigheden/attitudes is vaag. De algemene attitudes 'zorg en nauwkeurigheid' krijgen bijzonder veel aandacht (soms meer 50 % van de te behalen punten).
- Het lerarenteam investeerde de laatste jaren in de vakgroepwerking. Naast het algemeen vakoverleg (BSO en TSO mode) is er een niveau- en leerjaarspecifieke werking. Uit documenten zoals de evaluaties en de jaarplanningen blijkt dat de gelijkgerichtheid, het bewaken van de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk nog onvoldoende aandacht krijgen. Slechts enkele leraren volgden vakgerichte nascholing.

4.8 Mode-verkoop in het derde leerjaar van de derde graad BSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen van het vak commerciële vorming/visual merchandising worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Voor de vakken moderealisatie/retouches en stages kleding-verkoop/retouches voldoet de leerplanrealisatie.
- Uit de jaarplanning blijkt dat de leerinhouden van slechts een beperkt aantal leerplandoelen wordt gepland (1/3). Leerplanonderdelen zoals onder meer voorraadbeheer en personeelsplanning worden niet aangeboden. Nochtans biedt de retouchewinkel mogelijkheden om deze onderdelen aan te leren en toe te passen. Daarnaast worden de meeste leerinhouden te eng gekaderd binnen de individuele winkelstage (in de vorm van jaaropdrachten voor de geïntegreerde proef).
- In moderealisatie/retouches worden de werkstukken kwaliteitsvol afgewerkt en de moeilijkheidsgraad voldoet. Voor retouches kan het leerproces onvoldoende aangetoond worden. Een cursus en/of de registratie van de aangeleerde werkmethodes en ervaringen worden niet verzameld om het leerproces te ondersteunen en op te volgen. De werkfiches worden niet gehanteerd voor het klantenwerk. De meeste retouches blijven beperkt tot het aanpassen van lengte- en breedtefouten. Complexe retouches (naar bv. lichaamsconformatie, evenwichtsfouten) komen onvoldoende aan bod.
- De stages zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelen. De alternerende winkelstage wordt aangevuld met een blokstage in een retouchezaak. De stageactiviteitenlijsten zijn afgestemd op de leerplandoelen, maar worden nog niet gezamenlijk opgesteld door de stagementor en de stagebegeleider en houden nog geen rekening met de genoten schoolse opleiding en de fysische en psychische maturiteit van de leerling.
- De vaklokalen en de retouchewinkel zijn goed uitgerust.
- Het leerproces wordt nog onvoldoende ondersteund voor commerciële vorming/visual merchandising en retouches. De cursus komt grotendeels overeen met de inhoud van de jaaropdrachten voor de geïntegreerde proef. Voor retouches zijn er ook geen

werkinstructiefiches voor de verschillende retouchetechnieken en de beoordeling is niet gebaseerd op duidelijke criteria.

- De permanente evaluatie van moderealisatie/retouches en commerciële vorming/visual merchandising is vaag. De beoordelingscriteria zijn onduidelijk en leveren onvoldoende informatie om leervorderingen in kaart te brengen. De vakgebonden attitudes worden niet beoordeeld. De tussentijdse evaluatie en rapportering van de stages gebeurt op basis van de stageverslagen (administratie).
- De beoordeling van de stageactiviteiten gebeurt enkel op het einde van de schooljaar. Werkbekwaamheid (activiteiten) en attitudebeoordeling zijn opgenomen het evaluatiedocument. Toch zijn de beoordelingscriteria van alle attitudes nog niet bepaald.
- De GIP is een verzameling van jaaropdrachten voor verschillende vakken die over het hele schooljaar gespreid worden. De vakopdrachten en de beoordelingcriteria zijn nog onvoldoende transparant. De resultaten van de tussentijdse evaluatiemomenten worden gecommuniceerd via het GIP-rapport (5x/schooljaar) in de vorm van een omschrijving (ruim voldoende, voldoende, voldoende met leemten en onvoldoende). Enkel op het einde van het schooljaar wordt een cijfer toegekend. Uit de rapportering, de inhoud en de evaluatie van enkele vakken blijkt dat studieresultaten voor de GIP verrekend worden. Nochtans beoogt deze proef de geïntegreerde toepassing van alle vormingscomponenten.
- Het lerarenteam investeerde de laatste jaren in de vakgroepwerking. Naast het algemeen vakoverleg (BSO en TSO mode) is er een niveau- en leerjaarspecifieke werking. Uit documenten zoals de evaluaties en de jaarplanningen blijkt dat de gelijkgerichtheid, het bewaken van de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk nog onvoldoende aandacht krijgen. De leraren volgden de laatste jaren geen enkele nascholing.

4.9 Creatie en mode in de derde graad TSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen van de vakken kostuum- en kunstgeschiedenis en vormgeving worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie van de vakken creatie en praktijk mode voldoet.
- De leerplanrealisatie van het vak kostuum- en kunstgeschiedenis is ondermaats. Uit de jaarplanning blijkt onder meer dat het leerplanconcept nog onvoldoende geconcretiseerd wordt. De leerinhouden worden vooral theoretisch aangeboden (bv. typische kenmerken van de verschillende kunststromingen), maar worden onvoldoende aangewend als inspiratiebron om eigen creaties vorm te geven en het vak creatie te ondersteunen. De wisselwerking en de samenhang met het vak creatie is te beperkt.
- De leerplanrealisatie voor het vak vormgeving vertoont hiaten (o.a. de functies in het modebedrijf, het voorstellen van ontwerpen, het marktonderzoek bestuderen, verduidelijken van een ontwerp met detailtekeningen en het onderzoeken van het ontwerp). De oorzaken van deze vaktekorten worden verklaard door het gebrek aan samenwerking en gezamenlijke doelgerichtheid (onder meer afspraken over de inspiratiebron, de doelgroep, de accessoires en de materialen). Er worden geen linken gelegd met het bedrijfsleven of de arbeidsmarkt. Positief is de integratie van het computertekenen.
- In het vak creatie krijgen de leerlingen voldoende kansen om hun creativiteit te ontwikkelen. De verschillende fasen (inspiratie, ontwerp, presentatie en evaluatie) worden in het leerproces geïntegreerd en ondersteund door ICT. Toch kan ook hier de doelgerichte samenwerking met de vakken kostuum- en kunstgeschiedenis en vormgeving het leerproces nog gunstig beïnvloeden.

- In praktijk mode worden de realisaties kwaliteitsvol uitgevoerd. Het afwerkingsniveau voldoet. De keuze van de werkstukken is vrij traditioneel en laat nog weinig ruimte voor de ontwikkeling van creatieve concepten.
- De school heeft getracht de samenwerking tussen de leraren te bevorderen door o.a. een sterke aansturing en opvolging van de vakgroepwerking, het inschakelen van de pedagogische begeleidingsdienst en de verdeling/opsplitsing van de opdrachten. De samenwerking en de samenhang tussen de verschillende vakken en vakonderdelen zijn echter voorwaarden om het geïntegreerde leerplanconcept te verwezenlijken. Dit blijft een zeer belangrijk werkpunt.
- De uitrusting van de vaklokalen voldoet.
- Over het algemeen wordt het leerproces voldoende ondersteund. De cursussen van enkele vakken zijn toe aan opfrissing en actualisering (bv. praktijk mode).
- De permanente evaluatie is nog niet voor alle vakken even transparant. In creatie is de evaluatie van product en proces duidelijk (bv. opdracht met beoordelingscriteria en stappenplan). In de andere vakken is de evaluatie vaag. De beoordeling is nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. Correctheid, zorg, zelfstandigheid en tempo worden systematisch geëvalueerd, maar de beoordelingscriteria zijn onduidelijk. Vakgebonden attitudes worden niet beoordeeld.
- De GIP is een verzameling van jaaropdrachten voor verschillende vakken die over het hele schooljaar gespreid worden. De vakopdrachten en de beoordelingscriteria zijn nog onvoldoende transparant. Het gebrek aan samenwerking hypothekeert ook hier het resultaat (bv. de stofkeuze in functie van het thema). De resultaten van de tussentijdse evaluatiemomenten worden gecommuniceerd via het GIP-rapport (5x/schooljaar) in de vorm van een omschrijving (ruim voldoende, voldoende, voldoende met leemten en onvoldoende). Enkel op het einde van het schooljaar wordt een cijfer toegekend.
Uit de rapportering, de inhoud en de evaluatie van enkele vakken blijkt dat studieresultaten voor de GIP verrekend worden. Nochtans beoogt deze proef de geïntegreerde toepassing van alle vormingscomponenten.
- Het lerarenteam investeerde de laatste jaren in de vakgroepwerking. Naast het algemeen vakoverleg (BSO en TSO mode) is er een niveau- en leerjaarspecifieke werking. Uit documenten zoals de evaluaties en de jaarplanningen blijkt dat de gelijkgerichtheid, het bewaken van de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk nog onvoldoende aandacht krijgen. Slechts enkele leraren volgden vakgerichte nascholing.

4.10 Haarzorg en Haarstilisist in de derde graad BSO

Voldoet niet voor Haarzorg

Voldoet voor Haarstilisist

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen in de studierichting Haarzorg van de derde graad BSO worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Deze vaststelling is deels toe te schrijven aan materiële tekorten en deels aan de onderwijsorganisatie.
- Voor herenkappen voeren de leerlingen – conform het leerplan – toepassingen uit op modellen, ook voor borstelsnit. Door de beperkingen van de infrastructuur hebben deze initiatieven niet altijd het beoogde rendement. Dit wordt deels ondervangen door leerlingen toepassingen te laten uitvoeren op oefenhoofden. Deze zijn niet altijd geschikt voor bepaalde toepassingen, waardoor de realisatie van een aantal leerplandoelstellingen⁵ m.b.t. herenkappen onder druk staat.

⁵ De leerplandoelstellingen m.b.t. herenkappen 12 (pagina 3) en 9 (pagina 42) van het leerplan D/2001/0279/047.

- Ook voor de vakonderdelen permanent, kleuring en snit voeren de leerlingen – conform het leerplan – regelmatig toepassingen uit op modellen. Door de clustering van vakonderdelen kleuren en/of permanent met het vak ‘verwerken van lang haar’ of ‘gelegenheidskapsels’, waarin ook nog eens snit is geïntegreerd, wordt het didactisch handelen van de leraar beperkt tot summier individueel onderricht. Die didactische aanpak is erg arbeidsintensief en tijdrovend voor de leraar en getuigt van een inefficiënt klasmanagement. Ook remt het de integratie van elementaire theorie in de praktijk. Daardoor wordt het beheersen van basiskennis niet altijd getoetst bij de leerlingen. Zo werd tijdens de doorlichting vastgesteld dat leerlingen van het specialisatiejaar hiertegen nog fouten maken. De progressie van de leerlingen in de verscheidene vakonderdelen tijdens deze lessen wordt niet altijd optimaal geïnventariseerd. Hierdoor is differentiatie beperkt tot het inventariseren van de taken van iedere leerling. Door de hoger gemelde clustering van vakonderdelen hebben leraren te weinig tijd om alle leerlingen optimaal op te volgen. Zo werd vastgesteld dat leerlingen bij wikkeltechnieken, zowel voor permanent als voor watergolf (leerplandoelstellingen van de tweede graad BSO Haarzorg), nog cruciale fouten maken. Dat is onaanvaardbaar omdat foutieve wikkelingen tot haarschade kunnen leiden.
- Voor praktijk bio-esthetiek (hand- en gelaatsverzorging) is de infrastructuur ontoereikend. Het huidige vaklokaal beschikt slechts over beperkte nutsvoorzieningen, de verlichting is ontoereikend en er zijn geen spiegels. Dit hypothekeert de realisatie van de leerplandoelstellingen. Bovendien is de bijkomende verwarmingsinstallatie (elektrische stralers) bij het gebruik van solventen gevaarlijk.
- Voor de technische vakken en het vak ‘geschiedenis van de opschik’ is men niet altijd alert voor een realistische tijdsindeling. Dat blijkt uit de leerlingendocumenten, examens en toetsen. Hierdoor staat de leerplanrealisatie⁶ onder druk.
- De leerlingen van Haarstilist beschikken in de lessen salonwerk over een voldoende gevarieerd modellenbestand om diverse vaardigheden te oefenen. Het leerbedrijf is goed gestructureerd en toont een realistisch beeld van het toekomstige werkveld in een pedagogisch-didactisch verantwoord kader. Andere lessen, zoals deze rond creatieve technieken, zijn door de grootte van de klasgroep minder efficiënt omdat slechts 50 % van de leerlingen participeert aan de praktijktoepassingen.
- De school opteert voor alternerende stages in de eindjaren en een blokstage van twee weken voor alle leerlingen. Het inventariseren van de stageactiviteiten gebeurt niet efficiënt, waardoor het mogelijk wordt dat stagiairs op bepaalde stageplaatsen veel routinetaken moeten uitvoeren. Voor een aantal leerlingen missen de stages, mede door de versnipperde organisatie en de beperkte opvolging ervan diepgang.
- Voor toegepaste economie werd het leerplan vorig schooljaar door een beperkt aantal contacturen in III,2 niet met voldoende diepgang gerealiseerd. Dit wordt deels rechtgezet door het overleg met de theoretische component van salonmanagement. Hoewel heel wat inspanningen worden geleverd om het leerplan optimaal te realiseren zijn bepaalde opdrachten weinig uitdagend voor de leerlingen. De huidige werkwijze is erg omslachtig en zeer arbeidsintensief. Nochtans is bedrijfsbeheer geen element van de GIP. De aspecten van het financieel plan en het ondernemingsplan worden voldoende concreet uitgewerkt.
- Door de vermelde leraargebonden clusterings boeten de initiatieven om leerplandoelstellingen te realiseren, vooral door een te hoog aantal toepassingen op modellen voor praktijk, aan efficiëntie en doelgerichtheid in. Dit is zeker het geval als er in relatie met de soms beperkte accommodatie voor praktijk relatief te grote klasgroepen worden gevormd. Nochtans werd tijdens de doorlichting vastgesteld dat heel wat specifieke vaklokalen niet worden benut. De verlichting is in een aantal praktijklokalen niet optimaal. Mediamiddelen zijn schaars. Door het ontbreken van

⁶ De leerplandoelstellingen m.b.t. de jaren tachtig en negentig voor het vak ‘geschiedenis van de opschik’ en de 18-19-20 (pagina 54) voor vaktechnologie.

adequate multimedia is integratie van ICT erg beperkt tot quasi onbestaande. Hierdoor verloopt de visualisering van snittechnieken en diverse specifieke toepassingen gebrekkig. Ook in de theorielokalen zijn ICT-toepassingen veeleer een uitzondering waardoor de bord- en krijtdidactiek primeert.

- Tijdens de doorlichting kon niet worden vastgesteld waarom bepaalde leraren beslissingen m.b.t. clustering, groepering, ... hebben genomen. Uit de vakverslagen blijkt dat de vakgroep er nog niet toe gekomen is om leerlijnen uit te zetten doorheen het curriculum van kapper. Momenteel is er bij de roostering en/of het toekennen van lesopdrachten, maar ook bij de complementaire invulling, onvoldoende aandacht voor de concretisering van leerlijnen m.b.t. een optimale leerplanrealisatie.
- De nascholingsgraad van de leraren is erg divers. Enerzijds beschikt een aantal leraren over een hoge graad van professionaliteit. Anderzijds is de aanzet tot professionalisering nog te vrijblijvend en kunnen leraren zich verschuilen achter de materiële tekorten, de wisselingen in leeropdrachten en de leemten in de onderwijsorganisatie om niet in te gaan op vakgerichte nascholing.
- De vakgroep heeft door gebrek aan leerlijnen, continuïteit in de lesopdrachten en een weinig transparante clustering geen formele en concrete evaluatiecriteria uitgewerkt op grond van de leerplandoelstellingen. Ook is er geen duidelijkheid over de evaluatie van attitudes. Dit blijkt uit de wijze waarop soms wordt geëvalueerd. Momenteel is de evaluatie nog te leraargebonden en ontbreekt het aan gelijkgerichtheid. Ze is voor de theoretische component nog te vaak gericht op reproductie en niet altijd afgestemd op de leerplandoelstellingen. Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat zwakke leerlingen, ondanks tekorten en/of het niet uitvoeren van noodzakelijke toepassingen op modellen, toch worden meegenomen naar hogere leerjaren.
- De geïntegreerde proef is van een behoorlijk niveau. Met betrekking tot de GIP voor het vak bio-esthetiek wordt echter van de leerlingen de beheersing van louter uitbreidingsdoelstellingen verwacht. Daardoor stelt de school zich bij een juridisch dispuut zwak op.

4.11 Schoonheidsverzorging in de derde graad TSO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen in de studierichting Schoonheidsverzorging worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Deze vaststelling is toe te schrijven aan materiële tekorten, de beperkte realisatie van stagedoelstellingen en van de toegepaste wetenschappelijke vakken.
- Voor alle praktische vakonderdelen zijn er toepassingen op modellen, ook voor voetverzorging. Maar door gebrek aan minimale materiële vereisten⁷ worden de doelstellingen m.b.t. hygiëne⁸ niet gerealiseerd. Deze vaststelling wordt bevestigd, doordat de leerlingen van III,2 niet vertrouwd zijn met de hygiënische normen m.b.t. het desinfecteren van materiaal.
- Door het ontbreken van spiegels⁹ staat de leerplanrealisatie van het vakonderdeel make-up onder druk.
- Het organiseren van praktijk voor de verscheidene vakonderdelen¹⁰ in één specifiek vaklokaal zorgt ervoor dat het overvol oogt en pedagogisch-didactisch niet altijd optimaal is voor het observeren en begeleiden van leerlingen. Door de vermelde

⁷ Onvoldoende sterilisators punt 8.1 pagina 50 (leerplan schoonheidsverzorging D/ 2002/0279/022)

⁸ De doelstelling 6, 24, 25, 26, 27 en 42 pagina 36, 37 en 39 (leerplan schoonheidsverzorging D/2002/0279/022)

⁹ Punt 8.2.2 pagina 50 (leerplan schoonheidsverzorging D/ 2002/0279/022)

¹⁰ De vakonderdelen handverzorging, gelaatsverzorging, make-up, lichaamsverzorging en voetverzorging.

lacunes boet de organisatie van kleine klasgroepen voor praktijk aan efficiëntie en doelgerichtheid in.

- Voor de toegepaste technische vakken en het vak stijlleur is men niet alert voor een realistische tijdsindeling, waardoor de leerplanrealisatie onder druk staat. Ook de ondersteuning van deze vakken m.b.t. de vaktheorie en praktijk is veeleer beperkt. Dit blijkt uit de leerlingendocumenten, examens en toetsen. Zo werd vastgesteld dat voor het vak anatomie en fysiologie heel wat leerstof door de leerlingen wordt genoteerd. De meerwaarde van deze tijdrovende schrijf oefening werd tijdens de doorlichting niet aangetoond. De vakkencluster chemie en cosmetologie wordt gespreid aangeboden wat de efficiëntie van de lessen remt. Voor apparatenleer ontbreekt een efficiënte en actuele aanpak. Niet alle doelstellingen van het vak stijlleur werden vorig schooljaar gerealiseerd. Door het ontbreken van media zijn de theoretische lessen, ook voor vaktechnologie, veeleer een passief didactisch gebeuren en te weinig uitdagend voor de leerlingen.
- De school opteert voor alternerende stages in het finaliteitsjaar. Door de actuele visie op stages - deels gestoeld op de groeiende leerlingenpopulatie - worden deze gespreid aangeboden. Zo starten voor een aantal leerlingen de stages al in de maand september. Nochtans beheersen deze stagiairs maar een beperkt aantal leerplandoelstellingen, wat er op wijst dat de organisatie van deze stages voor een aantal stagiairs weinig efficiënt en niet leerplangericht verloopt. Uit de stagedocumenten blijkt dat deze stagiairs een beperkt aantal routinetaken uitvoeren. De stageactiviteiten van andere leerlingen worden niet efficiënt geïnventariseerd. Hierdoor wordt het uitvoeren van routinetaken onvoldoende bewaakt. Zo hebben leraren/stagebegeleiders onvoldoende zicht op de realisatie van de voorgestelde stage doelen door de individuele leerling-stagiair.
- Voor toegepaste economie wordt de mogelijkheid om alle aspecten van het leerplan in te kleuren naar het vakgebied nog onvoldoende benut. Hoewel heel wat inspanningen worden geleverd om het leerplan optimaal te realiseren zijn bepaalde opdrachten nog weinig uitdagend voor de leerlingen, zeker wat betreft de opzoektaken via pc. Ook de mogelijkheden om concrete afspraken te maken m.b.t. een efficiënt salonbeheer worden nog onvoldoende onbenut. Hierdoor worden de aspecten m.b.t. het financieel plan en het ondernemingsplan nog wat onrealistisch uitgewerkt. Hoewel dat het vak bedrijfsbeheer geen element van de GIP is, is de huidige werkwijze erg tijdrovend en zeer arbeidsintensief.
- Uit de attributies van leraren blijkt een versnippering van opdrachten. De vakverslagen tonen niet aan dat er op basis van een grondige leerplanstudie leerlijnen zijn uitgewerkt. Momenteel is er bij de roostering en/of attribuering niet altijd voldoende aandacht voor de concretisering van leerlijnen met het oog op een optimale leerplanrealisatie. De ondersteuning van toegepaste en theoretische vakken voor de praktijk is onduidelijk. De vakgerichte nascholing is veeleer vrijblijvend. Hierdoor is de nascholingsgraad van de leraren erg divers. Een inventarisatie van de noodzakelijke minimale materiële vereisten is niet in de vakverslagen opgenomen.
- De vakgroep heeft nog geen formele en concrete evaluatiecriteria uitgewerkt op grond van de leerplandoelstellingen. Door het ontbreken van duidelijke evaluatiecriteria ook voor attitudes is de evaluatie erg divers. Momenteel is de evaluatie nog te leraargebonden, niet gelijkgericht en niet altijd leerplangericht, zeker voor de toegepaste en theoretische component. Zo werd vastgesteld dat examens veeleer peilen naar reproductie, dat vaak kruiswoordraadsels en multiplechoice-vragen worden aangewend. Bovendien worden verscheidene van deze examens jaar na jaar hergebruikt.
- De GIP is van een behoorlijk niveau. Toch is de school nog op zoek naar een optimale invulling en een efficiënte evaluatie ervan.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- De school heeft een algemene visie op leerbegeleiding uitgeschreven. De laatste jaren wordt het opbouwen van expertise omtrent leerbegeleiding gehypothekeerd door wisselende opdrachten.
- Uit het onderzoek blijkt dat de structurele inhaallessen voor wiskunde een gunstig effect hebben op de leerplanrealisatie.
- Het zorgbeleid start bij de inschrijving en de leerlingenbegeleiders staan vooral in voor de socio-emotionele begeleiding. De beginsituatie van de leerlingen in het eerste leerjaar wordt via taal- en rekentesten in kaart gebracht. De taalvaardigheid van de instromers wordt via een genormeerde test in het derde leerjaar KSO en TSO gemeten. Voor leerlingen met geattesteerde leer- en ontwikkelingsstoornissen worden de compenserende maatregelen gecommuniceerd tijdens de eerste klassenraad (bv. tijdsklas). De leraren volgen doorgaans de Sticordi¹¹-maatregelen op. De huiswerkklas en de inhaallessen voor Frans bieden extra ondersteuning voor de ex-OKAN¹² leerlingen.
- In de eerste graad is één lestijd studiebegeleiding in het lessenrooster opgenomen. De klastitularis begeleidt o.a. leren leren, taalvaardigheid en examenplanning. In de A-stroom worden remediëringsmomenten gepland voor Frans, Nederlands en wiskunde. Voor leerlingen die wensen over te stappen van het tweede leerjaar Artistieke vormgeving naar het derde leerjaar KSO Beeldende en architecturale vorming organiseert de school een vakantiecursus wiskunde.
- Inhaallessen voor Frans en wiskunde worden structureel voorzien in het eerste leerjaar van de tweede graad KSO en TSO. De begeleidende klassenraad en/of de klastitularis kunnen leerlingen doorverwijzen naar de individuele en/of groepsgerichte studiebegeleiding (schematiseren, studieplanning, timing) tijdens de middagpauze.

¹¹ Stimuleren, compenseren, remediëren en dispensereren.

¹² Onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers.

- In de derde graad worden nog inhaallessen ingericht voor Frans. Instromers kunnen via een 'intromaand' specifieke vaardigheden bijspijkeren (KSO, Haarzorg en Bio-esthetiek) en klaviervaardigheden (Verkoop). Voor grafische vormgeving wordt een vakantiecursus computertekenen aangeboden.
- De school verwacht van de leraren een engagement om het leren van de leerlingen te ondersteunen, maar volgt dit nog onvoldoende op. De begeleidingsacties worden niet systematisch geregistreerd en gebruikt om de motivering van de B- en C-attesten te onderbouwen. De mogelijkheden van het recent ingevoerde digitaal overlegplatform worden onderzocht. Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerbegeleiding beperkt blijft tot situationele en leraargebonden initiatieven. De effecten worden nog niet gemeten

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In een visietekst heeft de school een aantal beschouwingen over de schooleigen evaluatiepraktijk opgenomen. Hierin gaat vooral aandacht naar deliberatieafspraken. Evaluatiebeleid is de pedagogische jaarprioriteit voor dit schooljaar, vandaar dat de onlangs gehouden pedagogische studiedag als thema 'evaluatiepraktijk' had. Nog niet in alle vakken of studierichtingen gaat men echter voldoende uit van alle categorieën leerplandoelstellingen voor de inhoud en normstelling van de evaluatie. Evaluatiekenmerken zoals 'validiteit', 'betrouwbaarheid', 'efficiëntie', 'objectiviteit', 'transparantie' en 'normering' komen thans nauwelijks tot uiting, laat staan dat ze worden geaccentueerd. Op vakniveau is er slechts beperkt aandacht voor het gebruik van evaluatieterminologie, zodat bijvoorbeeld de begrippen 'remediëring' en 'permanente evaluatie' in sommige gevallen nog een eigen interpretatie krijgen.
- De verhouding tussen dagelijks werk en examens over de verschillende graden en onderwijsvormen is thans nog een discussiepunt voor de verschillende vakgroepen. Afhankelijk van het structuuronderdeel worden bepaalde vakken gespreid geëvalueerd, aangevuld met examens op het einde van het trimester/semester, of frequent getoetst. Als voorbereiding op hoger onderwijs worden in de derde graad KSO/TSO eenmaal per schooljaar voor taal- en specifieke vakken mondelinge examens afgenomen. In de B-stroom van de eerste graad wordt thans permanente evaluatie integraal toegepast, waarbij het de bedoeling is dat het jaartotaal opgebouwd wordt door enkel klasactiviteiten te evalueren. Uit de rapporten blijkt echter dat het soms bij gespreide evaluatie blijft, gebaseerd op toetsen en taken.
- De uitwerking van de evaluatiepraktijk is in alle structuuronderdelen sterk vak- en leraarafhankelijk. Aangezien bij de evaluatie meestal niet van criteria of een leerlijn wordt uitgegaan, is het voor leerlingen moeilijk de opdrachten naar behoren in te schatten en uit te voeren. Hierdoor kan de validiteit in het gedrang komen. Een gestructureerde graduele opbouw van het beheersingsniveau bij toetsingen is niet vlot herkenbaar of ontbreekt helemaal. Bij sommige van de procesevaluaties ligt het accent op het naleven van afspraken met betrekking tot attituden en wordt er te weinig teruggekoppeld naar de te realiseren leerplandoelstellingen. De bereikte competenties worden per leerling nauwelijks bijgehouden, zodat de opvolging van de individuele ontwikkeling maar summier gebeurt. Met het atelieroverleg, waarbij in december en juni de capaciteiten van de leerlingen voor de specifieke vakken worden besproken, tracht de school hierop enigszins in te spelen. Zelfevaluatie neemt af en toe een plaats in binnen het leerproces. Na zwakke toetsen organiseert de school in de eerste drie leerjaren organieke inhaallessen en in sommige gevallen wordt een remediëringsplan opgesteld.

- De resultaten van de leerlingenevaluaties worden onvoldoende benut als middel om het leerproces en het onderwijskundig handelen bij te stellen. De toetsen en examens worden op de klassenraden besproken, maar leiden doorgaans niet tot gerichte en afgebakende commentaren. Deze blijken vaak niet functioneel doordat ze vaag en interpretatief blijven en geen concrete remediërende voorstellen bevatten. De evaluaties worden met de ouders en de leerlingen besproken.
- In een visietekst ziet de school de geïntegreerde proef (GIP) als een middel om tijdens het schooljaar de beroepsbekwaamheid van de leerlingen te meten met betrekking tot de specifieke vakken en sommige algemene vakken. In de praktijk blijkt het een verzameling van vak- en jaaropdrachten te zijn zonder effectieve integratie of samenhang. Bovendien zijn de beoordelingscriteria te vaag of beantwoorden niet aan de eigenheid van de opleiding en vaak is er geen procesevaluatie. De rapportering van de GIP gebeurt enkel op het einde van het schooljaar met een cijfer zonder enig commentaar. Er wordt vastgesteld dat het GIP-cijfer een aanzienlijk gewicht heeft in het jaartotaal van de leerling, wat niet strookt met het adviserend karakter van de proef naar de eindbeslissingsklassenraad.
- In alle zesde en zevende jaren BSO en in het tweede leerjaar van de derde graad Schoonheidsverzorging TSO lopen de leerlingen stages. Het aantal uren stages dat op de lessentabel voorkomt, verschilt naargelang de opleiding en heeft zijn weerslag op het gewicht ervan bij het jaartotaal van de leerling. Tijdens de stage gaat er aandacht naar het evalueren van attitudes, maar te weinig naar de leerplan-gerichtheid. De evaluatie gebeurt voornamelijk op basis van de stageverslagen en is studierichting- en leraargebonden.
- De school heeft een visie uitgeschreven op vakantietaken, waarschuwingen en uitgestelde beslissingen. Vakantietaken worden door de betrokken leraar nagekeken en met de leerling persoonlijk besproken. Een negatieve evaluatie van de taak kan in de delibererende klassenraad van het volgend jaar als een ernstig negatief element aanzien worden. Met een waarschuwing voor een vak wil de school de leerling een jaar de kans geven om zich bij te werken. In zijn visietekst benadrukt de school dat als er binnen dat jaar geen merkbare positieve evolutie is, dit kan leiden tot een bijkomende proef of tot het toekennen van een B- of C-attest. Hoewel het aantal uitgestelde beslissingen in vergelijking met vorige doorlichting duidelijk teruggelopen is, worden ze (de uitgestelde beslissingen toch nog door de school gebruikt om bepaalde leerlingen een tweede kans te geven. De school overtreedt hiermee de regelgeving. De omzendbrief SO 64 beperkt onder punt 8.1.2 de mogelijkheid tot verlenging van de evaluatietermijn tot uitzonderlijke en individuele gevallen.
- De notulen van de delibererende klassenraad bevatten de attestering, uitgestelde beslissingen en/of vakantietaken. Hoewel de school over de nodige gegevens beschikt, is de motivering van de B- en C-attesten ontoereikend (o.a. weinig of geen inhoudelijke analyses van de vaktekortingen, analyses van de aangeboden remediëring voor probleemvakken) en bijgevolg een overtreding van de regelgeving. De omzendbrief SO 64 stelt onder punt 8.1.7 uitdrukkelijk dat de school een motiveringsplicht heeft wanneer ze een B- of een C-attest uitreikt.

Inbreuken tegen de regelgeving

- SO 64, wat de motivatie van de B- en C-attesten betreft en wat de uitgestelde beslissingen betreft
- De mogelijkheid tot verlenging van de evaluatietijd tot uitzonderlijke gevallen beperken (SO64 punt 8.1.2).

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Door de recente directiewissel is de school nog zoekende naar een concrete invulling van haar visie op onderwijs. Momenteel wordt ze geconfronteerd met een significante

stijging van het leerlingenaantal en een verschuiving van de inputkarakteristieken van haar leerlingen. Organisatorisch speelt de school daarop nog te weinig in.

- Sinds de recente directiewissel wordt de school geleid door een directieteam dat bestaat uit een directeur en een adjunct-directeur en een technisch adviseur-coördinator (TAC). Door een stimulerend beleid te voeren en te borgen wat goed is, tracht de schoolleiding de globale werking stapsgewijs te verbeteren.
- Momenteel bevindt de schoolleiding zich in de fase van observatie. Het directieteam zoekt naar een optimale afstemming van opdrachten en verantwoordelijkheden, om de basis te leggen voor de verdere ontwikkeling van het organisatorisch en pedagogisch leiderschap. Uit het onderzoek blijkt dat de leerplanrealisatie in heel wat doorgelichte vakken en studierichtingen onder druk staat. Belangrijke oorzaken hiervoor zijn de traditie waarbinnen de school opdrachten toewijst en lessenroosters opstelt, de infrastructurele beperkingen, de te geringe leerplangerichtheid en de evaluatiepraktijk.
- De beleidsvisie steunt op het opvoedingsproject dat in het schoolreglement wordt geoperationaliseerd en aan ouders en leerlingen wordt gecommuniceerd. De besluitvorming gebeurt in toenemende mate participatief. Het directieteam pleegt geregeld overleg over diverse beleidsaspecten met de decretale participatieorganen, de verschillende raden en werkgroepen en de coördinatoren van studierichtingen en vakken.
- Het talenbeleid van de school staat aan het begin van een ontwikkelingsproces. De school heeft geen systematisch talenbeleid uitgewerkt. Er werden geen doelen en/of acties omschreven om de vorderingen in het talenbeleid te evalueren. In de instructietaal, de leerlingenagenda's, de leerlingennotities en de examenvragen is er onvoldoende aandacht voor correct taalgebruik. De school heeft hier nog een weg te gaan.
- Voor de realisatie van de leerplandoelstellingen rekent de schoolleiding nog te veel op de individuele leraar. De aansturing van de vakgroepen m.b.t. de leerplanrealisatie is beperkt en de vakgroepwerking verloopt te vrijblijvend. Het uitzetten van leerlijnen, het bewaken van de verticale samenhang en het inventariseren van minimale materiële middelen zijn in een aantal vakwerkgroepen nog onvoldoende aanwezig. Het curriculum in een aantal opleidingen is te weinig uitdagend.
- Dat wordt momenteel niet ondervangen door een doelgerichte professionalisering van het personeel. Vandaar dat voor een aantal vakken en studiegebieden (zoals PAV, mode en lichaamsverzorging) de leerplandoelstellingen niet worden gerealiseerd. Het planmatig en professioneel werken aan de leerplanrealisatie, rekening houdend met de gewijzigde context- en inputgegevens, is een uitdaging voor de schoolleiding.
- Externe evaluaties gaven al aanleiding tot bijstellingen. Gunstige ontwikkelingen op het vlak van leerplanrealisatie zijn echter nog sterk leraar- en vakgroepgebonden of volgen uit initiatieven op TA¹³-niveau.
- De school heeft aandacht voor het welbevinden van haar leerlingen en personeel. Ze doet dit nog niet structureel, zo heeft weinig initiatieven genomen om het welbevinden te meten.
- Om een antwoord te bieden op de eerder geformuleerde uitdagingen is de school gestart met de inventarisering van een aantal data. De analyse ervan moet in het teken van de integrale kwaliteitszorg nog worden opgestart. Algemeen beschikt de school over weinig gegevens van haar afgestudeerden

13TA = technisch adviseur.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De inspanningsverplichting van de VOET op schoolniveau.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in 1B en bepaalde beroepenvelden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De didactische werkvormen en leerlingondersteuning in de vakken van het specifiek gedeelte in sommige BSO- en KSO-studierichtingen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor wiskunde in de tweede graad KSO 'Beeldende en architecturale vorming'.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerplangerichtheid.
- De vakgroepwerking en professionalisering.
- De ICT-integratie in het leerproces.
- Het talenbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van onderwijskundige en –organisatorische processen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van het vak project algemene vakken in BSO II.
- De leerplanrealisatie van het vak project algemene vakken in BSO III.
- De leerplanrealisatie van het vak project algemene vakken in BSO III,3.
- De leerplanrealisatie van de vakken verkoopkunde en interieur in het specifieke gedeelte van de studierichting Moderealisatie en -presentatie BSO II.
- De leerplanrealisatie van het vak commerciële vorming/visual merchandising in het specifieke gedeelte van de studierichting Mode-verkoop III,3 BSO.
- De leerplanrealisatie van de vakken kostuum- en kunstgeschiedenis en vormgeving in het specifieke gedeelte van de studierichting Creatie en mode TSO III.
- De leerplanrealisatie van de vakken van het specifieke gedeelte van de studierichting Haarzorg BSO III.
- De leerplanrealisatie van de vakken van het specifieke gedeelte van de studierichting Schoonheidsverzorging TSO III.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- De motivering van B- en C-attesten (SO 64 punten 6.3 en 8.1.7).
- De mogelijkheid tot verlenging van de evaluatietermijn tot uitzonderlijke en individuele gevallen (SO 64 punt 8.1.2).

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO	PAV	
Graad 3 BSO	PAV	
Graad 2 BSO Moderealisatie en -presentatie	PAV	de vakken van het specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Haarstilis	PAV	
Graad 3 BSO Haarzorg	PAV	de vakken van het specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Mode-verkoop	PAV	de vakken van het specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Schoonheidsverzorging		de vakken van het specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Creatie en mode		de vakken van het specifiek gedeelte

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 maart 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hubert Van Tendeloo

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Elisabeth D'hollander
Directeur